

BESLUT "NATURRESERVAT KVÄNNSEN": 1996-09-30
SKÖTSELPLAN "NATURRESERVAT KVÄNNSEN"
REGISTERUPPGIFTER "NATURRESERVAT KVÄNNSEN"

LÄNSSTYRELSEN I DALARNA
Miljövårdsenheten

BESLUT: 1996-09-30
DNR: 231-6003-96 (2083)

BILDANDET AV NATURRESERVATET KVÄNNSENS DOMÄNRESERVAT I
HEDEMORA KOMMUN

UPPGIFTER OM NATURRESERVATET

Reservatets benämning: Kvännsens domänreservat
Objektnummer:
Kommun: Hedemora
Registerområde: Husby socken
Lägesbeskrivning: Ca 12 km norr om Horndal
Ekonomiska kartan 12G 9f
Gräns: Reservatets gräns är markerad med
punktstreckad linje på bifogad
karta, bilaga 2
Fastigheter: Born 1:6
Markägare: AssiDomän AB
Area: 14 ha
Därav landarea: 14 ha
Naturtyper: Blandskog 7 ha. Övrig mark 7 ha
Naturvårdsförvaltare: Länsstyrelsen

BESKRIVNING AV RESERVATET

Området är beläget i Hedemora kommun öster om den grunda vassrika sjön Kvännsen ca 12 km norr om Horndal. Berggrunden består av granit i norr och gnejsgranit i söder.

Norra delen av området är bevuxen med barrskog. Södra delen präglas av den igenväxande sjön och utgörs av kärrmark med mellanliggande blandskogsbevuxna holmar. Inom hela området finns talrika äldre lövträd i olika stadier av avdöende. Lövträden ger bo- och födoplatser bl.a. åt flera hackspettsarter. Fågellivet är påfallande rikt.

ÄRENDETS BEREDNING

Kvännsen avsattes 1987 som domänreservat. I samband med Domänverkets bolagisering 1992 gjorde länsstyrelsen på uppdrag

av Naturvårdsverket en bedömning av vilka domänreservat i länet som har sådana särskilda naturvärden att de bör ges långsiktigt skydd som naturreservat. Kvännsen hör till de områden länsstyrelsen valde ut.

Naturvårdsverket och AssiDomän AB slöt 1995 ett avtal om naturreservatsbildning av ett antal särskilt värdefulla domänreservat i landet. Kvännsen är ett av de områden som omfattas av avtalet.

Detta beslut har fattats i enlighet med villkoren i avtalet mellan AssiDomän och efter samråd med Hedemora kommun enligt 43 § naturvårdslagen.

Statens naturvårdsverk och naturskyddsföreningen har tillstyrkt reservatsbildningen.

AssiDomän har påpekat att mink bör få jagas i reservatet. Länsstyrelsen har tillmötesgått AssiDomäns synpunkter genom att tillåta minkjakt i reservatet.

GRUND FÖR BESLUTET

Kvännsen är ett värdefullt skogsområde med stora mängder lövträd i olika stadier av avdöende. Lövträden ger bo- och födoplatser bl.a. åt flera hackspettsarter. Området har på grund av sina naturvärden varit skyddat som domänreservat och anses så värdefullt att det bör ges lagstadgat skydd i form av naturreservat.

Området är värdefullt som framtida referensområde för forskning inom botanik, zoologi och ekologi.

LÄNSSTYRELSEN BESLUT

Med stöd av 7 § naturvårdslagen (1964:822) förklarar länsstyrelsen det område som avgränsats med innerkanten av punktstreckad linje på bifogad beslutskarta, bilaga 2, som naturreservat.

För att trygga ändamålet med naturreservatet förordnar länsstyrelsen med stöd av 8-10 §§ naturvårdslagen samt 9 § naturvårdsförordningen (1976:484, ändrad 1991:1165) att nedan angivna föreskrifter samt vård- och förvaltningsuppgifter skall gälla beträffande naturreservatet.

ÄNDAMÅLET MED NATURRESERVATET

Ändamålet med reservatet skall vara att skydda ett område med rikt fågelliv som gynnas av lövrikedom i ett varierat

skogsområde. Ändamålet är även att - inom ramen för detta mål - ge möjlighet till naturupplevelse och vetenskaplig forskning i orörd natur.

RESERVATSFÖRESKRIFTER

A FÖRESKRIFTER MED STÖD AV 8 § NATURVÅRDSLAGEN OM INSKRÄNKNINGAR I RÄTTEN ATT FÖRFOGA ÖVER FASTIGHETER INOM RESERVATET

Utöver vad som gäller i övrigt är det förbjudet att

- 1 borra, spränga, gräva, schakta, muddra, utfylla, tippa eller dämna,
- 2 anlägga mark- eller luftledning,
- 3 upparbeta dött träd eller vindfälle
- 4 inplantera för området främmande växt- eller djurart,
- 5 framföra motordrivet fordon i terrängen. Undantag skall gälla vid uttransport av älg under förutsättning att endast lättare dragfordon med lågt marktryck används, t.ex. järnhäst eller fyrhjuling,
- 6 skogsgödsla eller använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel,
- 7 avverka eller utföra annan skogsvårdande åtgärd,
- 8 uppföra ny byggnad eller anläggning,
- 9 jäga annat än älg, rådjur, hare, räv och mink.

Utan länsstyrelsens tillstånd är det förbjudet att

- 10 sprida ut kalk i vatten eller på land.

Föreskrifterna utgör inget hinder mot de åtgärder som behövs vid skötsel och förvaltning av reservatet samt för att tillgodose ändamålet med reservatet.

Punkterna A4 och A6 innebär att bestämmelserna i 29 § skogsvårdslagen samt skogsstyrelsens föreskrifter om bekämpning av skadeinsekter och tillvaratagande av skadad skog ej skall gälla inom naturreservatet. Uppkommer insektsskador på skog i anslutning till naturreservatet som följd av att åtgärder för insektsbekämpning inte vidtagits inom reservatet, skall frågan om ersättning bedömas enligt skadeståndsrättsliga regler.

B FÖRESKRIFTER MED STÖD AV 9 § NATURVÅRDSLAGEN OM SKYLDIGHET ATT TÅLA VISST INTRÅNG

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktas tåla att de åtgärder vidtas inom området som framgår av bifogad skötselplan.

C FÖRESKRIFTER MED STÖD AV 10 § NATURVÅRDSLAGEN OM VAD ALLMÄNHETEN HAR ATT IAKTTA INOM RESERVATET

Utöver vad som gäller i övrigt är det förbjudet att

- 1 göra åverkan på mark eller geologiska naturföremål,
- 2 skada växande eller döda - stående eller ikullfallna - träd och buskar, plocka eller gräva upp örter, mossor, lavar och vedsvampar,
- 3 elda,
- 4 fånga eller insamla djur,
- 5 inplantera för området främmande växt- eller djurart,
- 6 framföra motordrivet fordon i terrängen,
- 7 störa djurlivet t.ex. genom att klättra i boträd eller medvetet uppehålla sig närmare rovfågelbo, lya eller gryt än 100 meter,
- 8 medföra okopplad hund.

D FÖRESKRIFTER MED STÖD AV 9 § NATURVÅRDSFÖRORDNINGEN RÖRANDE NATURVÅRDSFÖRVALTNINGEN AV RESERVATET

- 1 Länsstyrelsen fastställer de föreskrifter om naturvårdsförvaltningen m.m. som framgår av bifogad skötselplan.
- 2 Naturvårdsförvaltare skall vara länsstyrelsen i Kopparbergs län.

ÖVRIGT

Detta beslut träder i kraft den 25 november 1996 eller, i det fall beslutet överklagas, den senare tidpunkt när beslutet vinner laga kraft.

Detta beslut kan överklagas till regeringen, Miljödepartementet, blankett 2:1.

Beslut i detta ärende har fattats av styrelsen. I beslutet deltog landshövding Gunnar Björk jämte ledamöterna Ann-Christine Dåderman, Peter Hultqvist, Kenneth Johansson, Åke Johansson, Margareta Jonback, Eva Kungsmark, Elisabeth Linden Brandt, Bengt Nylund, Lennart Sacredeus, Nicke Welin-Berger, Birgitta Örjas. Tjänstgörande suppleant var Gunnar Barke, Lars-Ove Hagberg och Sally Skog.

I den slutliga handläggningen deltog även länsråd Leif Svensson, rättsenhetschef Inger Eriksson, miljövårdsdirektör Stig Åke Svenson, och ekolog Susanne Peterson, den sistnämnde föredragande.

Gunnar Björk

Susanne Peterson

Bilagor:

1. Översiktskarta
2. Beslutskarta
3. Skötselplan
4. Hur man överklagar, blankett 2:1

LÄNSSTYRELSEN
KOPPARBERGS LÄN
Miljövårdsenheten

SKÖTSELPLAN

SKÖTSELPLAN FÖR KVÄNNENS DOMÄNRESERVATET

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

I	ALLMÄN BESKRIVNING
1	ADMINISTRATIVA DATA
2	GRUNDEN FÖR BESLUTET SAMT FÖRESKRIFTER
3	ÖVERSIKTLIG BESKRIVNING AV BEFINTLIGA FÖRHÅLLANDEN
3.1	Naturförhållanden
3.2	Nuvarande markanvändning
3.3	Tillgänglighet
3.4	Slitage- och störningskänslighet
3.5	Anordningar för friluftslivet
3.6	Källuppgifter
II	PLANDEL
1	DISPOSITION OCH SKÖTSEL AV MARK OCH VATTEN
1.1	Övergripande mål
1.2	Generella riktlinjer och åtgärder
1.2.1	Hävd av skogsområde
1.2.2	Jakt
1.2.3	Skogsbrand
1.2.4	Utmärkning av reservatets gränser
2	ANORDNINGAR FÖR REKREATION OCH FRILUFTSLIV
2.1	Övergripande mål

- 2.2 Riktlinjer och åtgärder
 - 2.2.1 Information
 - 2.2.2 Parkeringsplatser
 - 2.2.3 Vandringsleder och övriga anläggningar
- 3 TILLSYN
 - 4 FINANSIERING AV NATURVÅRDSFÖRVALTNINGEN

Skötselkarta

- I ALLMÄN BESKRIVNING
- 1 ADMINISTRATIVA DATA
(Se registeruppgifter)
- 2 GRUNDEN FÖR BESLUTET SAMT FÖRESKRIFTER
(Se reservatsbeslutet)
- 3 ÖVERSIKTLIG BESKRIVNING AV BEFINTLIGA FÖRHÅLLANDEN

3.1 Naturförhållanden

Området är beläget i Hedemora kommun öster om den grunda vassrika sjön Kvännsen ca 12 km norr om Horndal. Berggrunden består av granit i norr och gnejsgranit i söder.

Norra delen av området är bevuxen med barrskog. I övrigt präglas området av den igenväxande sjön och utgörs av kärrmark med mellanliggande barrskogsbevuxna holmar och lövskogsbevuxna kantzoner.

På en granlåga i norra delen av reservatet finns den rödlistade vedsvampen ullticka. Här finns ställvis även en del nybildade lågor.

Inom hela området finns talrika äldre lövträd i olika stadier av avdöende. Lövträden ger bo- och födoplatser bl.a. åt flera hackspettsarter. Fågellivet är påfallande rikt.

3.2 Nuvarande markanvändning

Jakt och rörligt friluftsliv är de enda formerna av markanvändning som förekommer i området.

3.3 Tillgänglighet

Kvännsen är tillgängligt från väg 749 mellan Stjärnsund och Horndal. En gulmarkerad led leder fram till reservatsgränsen från Stjärnsundsvägen i norr och från en skogsbilväg i söder.

3.4 Anordningar för friluftslivet
Inga anordningar finns iordningställda för det rörliga friluftslivet, med undantag för ovan nämnda led (punkt 3.3).

3.5 Slitage- och störningskänslighet
En överföring av området från domänreservat till naturreservat kommer troligtvis inte att innebära ett högre besökstryck i området. Ur slitagesynpunkt föreligger i dagsläget inga behov av restriktioner för besökare.

3.6 Källuppgifter
Lundquist, Rolf: Inventering av områden viktiga för den biologiska mångfalden i skogarna inom Hedemora kommun. Domänverket Falu region: Beslut-Domänreservatet Kvensen.

II PLANDEL

1 DISPOSITION OCH SKÖTSEL AV MARK OCH VATTEN

1.1 Övergripande mål
Det övergripande målet med reservatets skötsel skall vara att bevara den nuvarande naturmiljön med dess naturliga successioner.

1.2 Generella riktlinjer

1.2.1 Hävd av skogsområdet
Skogsbruk skall få utvecklas fritt. Inget skogsbruk skall bedrivas i området.

1.2.2 Jakt
Endast jakt på älg, rådjur, hare, mink och räv skall vara tillåten i reservatet. Reservatsföreskrifterna tillåter inte röjande för eller byggande av passhytta eller jaktorn.

1.2.3 Skogsbrand
Beträffande elden är det viktigt att denna hanteras på ett genomtänkt och vetenskapligt försvarbart sätt. Lövskogsvegetationen i Kvännsen har uppkommit genom successiv uppgründning av sjön och området bär heller inte några spår av brand. I dagens läge kan således inga andra regler tillämpas än att spontant uppkomna bränder skall släckas enligt gällande brandlagstiftning. För de barrdominerade delarna är bränning en möjlighet för att få igång en ny lövsuccesion. Med tiden bör därför en strategi för släckning utarbetas som ger visst utrymme för avbränning.

1.4 Utmärkning av reservatets gräns
Utmärkning av reservatets gräns skall utföras enligt svensk

standard SIS 031522 och enligt naturvårdsverkets anvisningar.

2 ANORDNINGAR FÖR REKREATION OCH FRILUFTSLIV

2.1 Övergripande mål

Ändamålet med reservatet är också att befrämja det rörliga friluftslivet. Dispositionen av området utgår från att underlätta för besökare att ta sig fram i området och att kunna studera skogen och utnyttja dess friluftsvärden.

2.2 Riktlinjer och åtgärder

2.2.1 Information

Informationstavlor och skyltar sätts lämpligtvis upp i reservatets nordöstra hörn samt vid bilvägen i reservatets sydvästra och sydöstra hörn.

2.2.2 Parkeringsplatser

Lämplig parkeringsyta finns vid vägen strax öster om reservatets nordöstra hörn. Söder om reservatet finns parkeringsmöjligheter längs vägen 500 meter öster respektive väster om reservatet.

2.2.3 Vandringsleder och övriga anläggningar

Vandringsled eller stig finns inte i reservatet. Med eventuell framtida ökad besöksfrekvens kan behovet av vandringsled uppkomma. Det vore önskvärt att på något sätt sammanbinda det närliggande reservatet Valla mosse vid en sådan anläggning.

3 TILLSYN

Förvaltarens tid för tillsyn av reservatet beräknas omfatta ett dagsverke per år.

4 FINANSIERING AV NATURVÅRDSFÖRVALTNINGEN

Allmänt

Framställning och utplacering av skyltar samt utmärkning av reservatets gräns samt årlig tillsyn bekostas av staten.

Kostnader som redovisas bygger på uppskattningar och på 1996 års prisnivå. Dagsverkskostnaden 1.700 kr avser lönekostnader, kostnad för arbetsledning m.m. Därtill kommer materialkostnader inklusive utrustning, hyror m.m.

Engångsåtgärder:

Utmärkning av reservatets gräns

2 dv á 1.700 kr

3.400:-

Materialkostnader 5.000:-
Totalt engångsåtgärder 8.400:-

Tillsyn och underhåll:

Tillsyns- och underhållskostnader

1 dv á 1.700 kr 1.700:-

Materialkostnad 1.700:-

Totalkostnad/år 3.400:-

LÄNSSTYRELSEN DALARNA REGISTERUPPGIFTER
Miljövårdsenheten

UPPGIFTER OM NATURRESERVATET KVÄNNSENS DOMÄNRESERVAT

Namn: Kvännsens domänreservat
Kommun: Hedemora
Läge: Ca 12 km norr om Horndal
Kartblad: Ekonomiska kartan: 12G 9f
Koordinater: 12G 9f 13 47
Fastigheter: Born 1:6
Naturvårdsförvaltare: Länsstyrelsen
Markägare: AssiDomän AB
Areal: 14 ha
Naturtyper: Blandskog 7 ha; Övrig mark 7 ha
Landskapstyp: Skogslandskap
Naturgeografisk region: Sydligt boreala kuperade områden
Skyddsmotiv: Allmänekologiska, friluftsliv,
ornitologiska
Skyddsföreskrifter: Indispensabla A1-10
Indispensabla A10
Skyddsföreskrifter för
produktiv skogsmark: A4, 6, 7
Befintliga anlägg.: -
Planerade anlägg.: -
Skötselplan: Föreskrifter under D.
Inventeringar: Se källuppgifter i skötselplanen